

קדוש קדוש!

הרב **אפרים שרבני שליט"א**

אנחנו

קרבים בתקופה הזאת לעונת הקיץ לאחר חורף ארוך. ואולי לפני הכל, הדבר הראשון שאנחנו צריכים להתחזק בו הוא בשמירת עצמנו.

זה לא סוד שאין כמעט יהודי שקרוב לה' יתברך כמו אדם ששומר את עצמו בענייני נשים. אדם שיודע להניח מעצור איפה שצריך להניח מעצור, לא משנה אם הוא רווק או נשוי.

מי שזוכה לשמור על עצמו נעשה קשור ליוסף הצדיק. ומי שקשור ליוסף הצדיק, לעולם לא ייפגע.

הגמרא מספרת על האמורא הגדול ר' יוחנן, שהיה יפה תואר, יופי שהיה גורם לאנשים להתרגש מהמראה הנדיר. באחת הפעמים שאלו אותו, האם הוא אינו חושש מעין הרע. הוא השיב "אני מיוחס לזרעו של יוסף הצדיק, וכל מי ששייך לזרעו של יוסף לא שולטת בו עין הרע".

והאמת שזהו דבר מפליא, איך יוסף זכה לכוח אדיר כזה, שכל הילדים, הנכדים, וכל הבאים אחריהם עד סוף כל הדורות לעולם לא יצטרכו לפחד שיקרה להם משהו?

כולנו יודעים, שכל זה קרה שיוסף היה עדיין ילד. דרך אגב, לפני כמה שנים בודדות, במרתפי הפירמידות שבמצרים נמצא כתב חרטומים עתיק מאוד. לאחר זמן ארוך של פיענוח הכתב, התגלה תיאור על בחור צעיר שאינו יליד המדינה, שהיה עבד, ועלה על כס המלוכה מחמת חכמתו המבהילה, ואותו הנער שלט על כל המדינה, והצליח בחכמתו לשמר אוכל לשבע שנים והמלך היה מעריץ שלו.

איך יוסף הצליח לעשות את זה? איך הוא הפך לנסיך מצרים והוא כל כך צעיר? ילד שזוכה לשפע מטריף שלא נגמר, מה סוד ההצלחה של ילד כזה?

התורה מספרת, שכל זמן שהותו שם הוא לא הביט ואפילו פעם אחת על אשתו של המעסיק שלו. זאת על אף שהיא הייתה עובדת איתו באותו המשרד, ואף ניסתה ליצור איתו קשר בכל דרך אפשרית, עד כדי כך שחז"ל מספרים שהיא ניסתה להרים לו את הראש רק בכדי שישתכל עליה, אך הוא סירב.

ברגע שהוא ראה שהוא יכול לאבד את עולמו במשרה הזו, עם כל הקידום והמשכורת הגבוהה, הוא לא חשב פעמיים ולא נתן לזה יד, הוא פשוט קם ועזב הכל. "ויעזוב בגדו בידה וינס ויצא החוצה". עם כל ההשלכות שבדבר.

על צעד כזה מקבלים הכל. על הצעד הזה השרביט של הפרנסה העולמי עבר דרך הידיים שלו. "ויוסף הוא השליט על הארץ, הוא המשביר לכל עם הארץ". כמה ראיונות קבלה עשה פרעה על התפקיד הזה, את כל המי ומי של מצרים הוא ראיין, מי יהיה האיש הכי חשוב במדינה, ובסוף רק את הנער הזה הוא רצה, אחרי שני דקות של ראיין הוא אמר לכולם שביולד הזה יש משהו שאין באף אחד במדינה. ואף שהודיעו למלך שעל פי החוקה המצרית אסור לעבד למלוך, הוא השיב תשנו את החוקים שלכם, כי המחוקק לא

פגש ילד כזה, ואם הוא היה פוגש אותו מזמן הוא היה מוחק את החוק הזה. הכל התחיל בעיניים שלו. כל העושר והכבוד הזה נולד שם.

אדם חושב שהוא יפסיד אם הוא יחסום את מה שלא צריך לראות, אתה לא תפסיד, ואם אתה תהיה טהור ותראה רק דברים שמותר לראות, יתנו לך לראות הרבה טוב בחיים על הדבר הזה.

תעקוב אחרי יוסף ותראה שגם בזמן שהוא עלה למלוך הוא לא השתנה, הוא נשאר עם אותם עיניים. בטכס ההכתרה, נערות מצריות עמדו על החומה וזרקו עליו תכשיטים, שעוני זהב, טבעות, בכדי לעורר את תשומת לבו שירים את עיניו ולו לכמה רגעים, אך אפילו פעם אחת הוא לא הרים את עיניו, כך כותב יונתן בן עוזיאל.

אבא שלו, יעקב, לאחר עשרים ושתים שנה אמר לו בדמעות "בנות צעדה עלי שור (חומה)" – אני שמעתי שבנות היו עומדות על החומה שתיביט ביופיין ואתה עדיין נשארת שמור כמו אבא שלך.

מיד עמד וברך אותו "בן פורת יוסף בן פורת עלי עין" – על שתי העיניים שלך אתה תזכה לשני בנים של אושר. שני בנים שכל העולם יבקש על הילדים שלו בשולחן שבת "ישמך אלוקים כאפרים וכמנשה". אך זה לא נגמר שם. כשיצאו עם ישראל ממצרים, משה רבינו לקח את הארון של יוסף על הכתפיים שלו "ויקח משה את עצמות יוסף עמו".

שבוע לאחר היציאה ממצרים הם עומדים בלילה מול הים הגועש. אלו היו דקות של לחץ אדיר, של פחד מוות, מצד אחד קולות של סוסים וחרבות של המצרים המתקרבים, מצד שני הים חשוך וגועש, משה רבינו מתקרב אל הים, מגביה את ידו אך הים לא נפתח. הלחץ גובר, צעקות של נשים וילדים שמפחדים למוות, ופתאום מרחוק נראה הארון של יוסף, העצמות של הילד הזה היו בתוך הארון, באותם שניות שראה אותו הים, מיד "הים ראה וינס" – הוא נחתך לחתיכות. מאותן עצמות של ילד שלא פגם בעצמו. שעזב את הבגד שלו וברח מהבית. לא משה רבינו, לא המטה, אלא כמה עצמות. אבל לא סתם עצמות, עצמות של בחור בשנות העשרים שלושים, ששמר על עצמו בתוך כל המבול של העריות שמסתובב בחוץ.

כל מסוכה שיש לך בחיים, אם אתה שמור, אם אתה שומר על עצמך, ייבקע לך הים. שום דבר לא יעמוד בפניך. סוגיה של דירה, של חתונה, של חולי, לא משנה מה, כל הצרות בטלות בששים אצל הקדושה. אם אתה תהיה נקי, גם הצינור של השפע שלך יהיה נקי, וכשהצינור של השפע נקי, הכל יורד ללא הפרעות.

לפני תקופה עליתי למוניט. הנהג בחור נחמד מאוד, זיהה אותי. הוא סיפר לי שהוא שמע את אחד השיעורים שדיברנו על קדושת האדם והזהירות מכל הדברים האסורים. הוא המשיך ואמר "זה כל כך נכנס לי ללב, אמרתי לעצמי אני גם רוצה לזכות. ארבע שנים אני מחכה לישועה, אך כבר התייאשתי, הכל סגור. החלטתי לשמור על עצמי בכל מה שצריך, להפסיק עם ההפקרות. ממש שיניתי גישה בכל מה שקשור לשמירת הקדושה שלי. ואני לא מאמין אפילו שאני אומר את זה, אבל תוך שבוע, מבול של שפע, הברז נפתח ולא נסגר. אני חוזר על השיעור שלך, שומע את המילים "אם אתה שומר על עצמך גם לך ייבקע הים", אני מסתכל על

« המשך שיחת הרב בעמ' 3 »

זמני השבת ירושלים

הדלקת נרות למהניס 40 דק'

18:50 19:10

יציאת השבת (ר"ת)

20:56 20:02

במערכת הטלפונית של

קול המחנה

072-338-7000

ללא עלות!

באביב מתחדשים השיעורים

של הרב אפרים שרבני שליט"א

והבית בהיבנותו

הרב שמעון שורתי שליט"א

שמרו על (ה)קשר

חלק ב

אז מה באמת היה הסוד הגדול של רבי אריה? הסביר זאת הגאון רבי אליעזר יהודה פינקל זצ"ל, ראש ישיבת מיר. וכך הם דבריו: כאשר ר' אריה היה מגיע לבקר חולה היה נותן לו תחושה שהוא שייך רק לו, ולכן גם כשהביקור ארך זמן קצר נראה היה לחולה שהביקור ארך זמן רב. וכיצד היה עושה זאת? כשהיה מגיע לבקר חולה היה ר' אריה נכנס כהרגלו עם חיוך, מוריד בנחת את מעילו, מתיישב במתינות ליד החולה, מסתכל לו בעיניים, ומאזין לו כאילו העולם נעצר וכל מה שנשאר בעולם הוא דבר אחד - המועקה שיש לחולה. באמצעות הנהגה זו של מתינות ושלווה נתן לחולה את ההרגשה שהוא יכול לדבר כמה שרוצה ויש לו שבילו את כל הזמן הדרוש. פשוט מדהים! זו אומנות ההקשבה! ואנו ניקח את המעשה וההנהגה ונמיר אותם לתוך ביתנו...

הקשבה אבל לא למילים ולא לתוכן ללב!

ועוד, אדם נמצא עם אשתו ומשתף אותה בלבטים או בעומס שיש לו בזמן האחרון. ילדה פונה אמה, ומשתף אותה במקרה לא נעים שקרה לה עם חברתה או במשהו או מישהו שפגע בה. הדבר הראשון זה להקשיב לה, אבל באמת! הילד פונה לאביו, ומספר לו שהיום בבית הספר היה... כיצד על ההורה להתנהג?

נתחיל עם 'הסור מרעי' - קודם כל עליו להשתדל שלא להתעסק בדברים אחרים תוך כדי, לא יבהה, ישתדל לא לפהק יותר מדי, לא יסתכל כל רגע בשעון, לא יעשה תנועות של אי נוחות ולא יסדר חוסר סבלנות ולחץ לסיים [ואם באמת מוכרח לסיים כגון שממרה לדבר דחוף, או שבאמת הזמן לא נוח, יכול לומר לו

בעדינות: "מאד חשוב לי לשמוע את הדברים ביישוב הדעת, יותר מאוחר אני יבוא ונשב ונשמע ונראה ביחד מה עושים..." ואכן בערב יבוא ויזום הוא את השיחה!]

ונעבור לעשה טובי: א. רוגע ונחת - יסדר הרגשה של רוגע ונחת. ב. יראה חשיבות ועניין - יראה לו התעניינות כנה וחשיבות שיש לדברים בעיניו - מי שהדברים חשובים לו ומעניינים אותו, שואל שאלות תוך כדי, "איך זה קרה?", "מה היה בדיוק?", "ואחר כך מה עשית?" (כמובן תוך שמירת כללי לשון הרע). ג. יעצור הכל - שאם רואה שזה דברים שיבוערים בילד, יכול לומר לו: "חכה רגע זה חשוב, בוא ניכנס לחדר ונדבר..." "רגע אני אכין לנו משהו לשתות ונשב לדבר..." ד. יסתכל לילד בעיניים, ויראה לו שיכולה לדבר ככל שתמצא, והוא חפץ שהוא ידבר.

מכל האמור נמצאנו למדים שישנם שלושה סוגי הקשבה: א. הקשבה רק שהשני יגמור לדבר. ב. הקשבה לדעת מה הוא רוצה וצריך. ג. והקשבה לשם הקשבה. ופעמים רבות ההקשבה השלישית היא חשובה מאין כמותה. ובדורנו אנו, אנו לוקים מאד בחסר בעניין זה. האדם כל כך שקוע בעצמו ובבעיותיו האישיות, ולהקשיב לבעיות של אחרים פעמים שמאד כבד עליו. לכן עלינו לצאת מתוך עצמי ולהתחיל לחשוב על האחר. ובפרט של הקטנים האלה שכל כך תלויים בנו ובדבר הזה.

לבית אלוף ומבורך, למחון אורח!

ניתן להשיג את הספר 'שירת הבית' ברשת חנויות 'אור החיים'

בשבוע שעבר דיברנו על דרך בניית הקשר בין ההורים

לילדיהם, ועל כך שההורים צריכים להיות לילד ליחוף מבטחים הנפשי, שאצלם הילד יקבל מענה חם ואוהב, מבין ומקבל. איך שפעמים אנו עלולים לשכוח שהילד הולך בבוקר למסגרת הלימוד שלו וחוזר בצהריים, הילד הזה עבר יום שלם, יום מלא ברגשות, במחשבות, בשאלות ותהיות, בחששות ופחדים, הוא חווה דברים עם בית הספר, עם החברה, עם עצמו, בפרט היום במצב הבטחוני המעורער, וכל השטויות וההבלים משתוללים ברחובות, בתקופות הללו זקוק הילד למשענת נעימה, תומכת, מעודדת ובעיקר מבינה! שתהיה לו ה'כתובת' אליה יוכל לפנות ולשתף אף בדברים האישיים ביותר מבלי להתבייש ומבלי לחשוש, ויהיה לבו בטוח שלא שופטים אותו, שמבינים אותו ואת הקושי בו הוא נמצא, שיודעים להראות לו את החיים בפרופורציה נכונה, שדרכם של ילדים (והרגישים שביניהם בפרט) להתפעל ולהתרגש מכל בעיה קטנה, ולהפוך 'עכבר לפיל'. ופעמים רבות דווקא במקום זה נעוצות הבעיות הרגשיות או המרידה וכו'. ונראה בס"ד כיצד להוריד את הדברים לרמת המעשה.

האם יש אדם שיכול להיות בו זמנית בבת אחת?!

הכלל הראשון שלנו הוא 'הקשבה'. הקשבה היא הבסיס הפשוט ליחסי אנוש וכל שכן למה שאנחנו שואפים. אחד הדברים שהתורה נקנית בהם היא 'שמיעת האוזן' - ומלמדים אותנו רבותינו שאין זו עבודה קלה, ועל האדם לכבוש הרצון והיצר שלו לדבר, להשיב ולהגיב מהר, ולמצוא עניין בדברי הצד השני, ללמוד לשמוע אותו ולתת לדבריו את המקום הראוי. במיוחד שמדובר בילדים שפעמים רבות מה שהוא אומר זה לא הדברים הכי מעניינים בלשון המעטה. ובפרט לאחר יום מתיש, ובפרט שיש 'כמה כאלה' שכל אחד זקוק לתשומת לב בפני עצמו. ועלינו לדעת שיש לזה חשיבות רבה, שפעמים רבות זה בדיוק מה שהילד צריך. הוא לא רוצה לעצות, הוא לא רוצה לשמוע את הידע הנרחב שלנו או את חכמת החיים שלנו באותו נושא, הוא רוצה רק שנשמע אותו, שנהיה אוזן קשבת לפרוק מה שיושב לה על הלב.

שנתבונן בהנהגת הגדולים שוודאי היו עסוקים פי כמה וכמה מכל אחד מאתנו, ואף על פי כן, ידעו לנצל את הכלי היקר הזה, והייתה להם אומנות הקשבה נפלאה. מספרים על הגה"צ רבי אריה ליון זצ"ל, שפעם אחת שני חברים נפגשו והאחד סיפר לחברו שר' אריה בא לבקר בהיותו חולה, החזיר חברו: "לא יכול להיות, הוא היה אצלי כל אותו הבוקר..." מישהו משקר? מיד תבינו את הסוד. הנהגה נוספת של רבי אריה, תמיד היו תמהים האנשים מה סודו של ר' אריה איך הספיק להיות בכמה שמחות בערב אחד, מבעוד שכל אחד מבעלי השמחה הרגיש שר' אריה שחה אצלו במשך כל האירוע.

מופץ חינם
לזיכוי הרבים!

דיסק סידרת
חינוך ילדים

של הרב אפרים שרבי שליט"א

להזמנות: 055-6777644

"איזה כיף זה
בית עם משמעת!"

לשמוע
ולהבין!

בס"ד

באר החסידות

אוצרות מעולת החסידות

שמו של הקב"ה. קבוצה ג': יהודים, אשר מסיבות שונות לא למדו ולא חונכו לשמור את התורה, אך בכל זאת גם לא הלכו אחרי דתות אחרות, גם עליהם נקרא עדיין שמו של ה', כיוון שהם מכירים ביהדותם ועשויים עוד לחזור בתשובה ולקיים כל התורה... (מבחר אמרים).

בכל מצב צריך לשלם!

"לא תלך פְּעֵלֶת שְׁכִיר". אשתו של ר' זושא מאניפולי הציקה לו פעם שיעשה לה בגד חדש. ור' זושא שהיה כידוע, עני גדול, סבל הרבה מזה, עד שלבסוף השיג סכום כסף הדרוש להוצאות הבגד, קנה הסחורה, האריג, ונתן לרבנית שתמסור לחייט לתפור את הבגד. חשב ר' זושא שכבר הונח לו מאשתו. והנה ביום השישי ראה שפני אשתו שוב אינם כתמול שלשום. מה לך שוב, שאל ר' זושא, הלא כבר יש לך ברוך השם, בגד. איזה בגד? השיבה אשתו, אין לי בגד! תמה ר' זושא: הרי בעצם ידו מסר לה את האריג הדרוש לבגד.

סיפרה לו הרבנית, שהחייט כשגמר להכין את הבגד, והביאו לה כשהוא מוכן, התאנח פתאום. שאלתו הרבנית, על מה הוא מתאנח. וסיפר לה שהוא אירס לא מזמן את בתו, והחנתו כשראה שהמחותן מתעסק בתפירת בגד, חשב שזהו וודאי בשביל ארוסתו הכלה. לבסוף כשנודע לו שהבגד בשביל אחרים, התקצף והתרגז, ויש לו להחייט מזה הרבה עגמת נפש. ומיד, סיימה הרבנית לספר לבעלה, לקחתי את הבגד ונתתיו במתנה להחייט בשביל בתו הכלה. שאל אותה ר' זושא: ושכר עבודה לחייט, האם שילמת? לא, השיבה הרבנית, הלא נתתי לו במתנה את כל הבגד? היאך זה, התרעם עליה ר' זושא, עלה בדעתך לעשוק שכר שכיר? הלא עני זה עבד כל השבוע בשבילך ורק בשבילך, ולא בשביל בתו. ובכליון עיניים חיכה לגמר עבודתו, שיוכל לקנות לחם לעולליו בשכרו, ועתה מה יעשה העני הזה? וכי מה הוא אשם אם את נתת את הבגד לבתו הכלה? לא התמהמה הרבנית אף רגע והלכה להשיג בהלוואה כסף, ושילמה לחייט את שכר עבודתו. (מבחר אמרים).

לפי גודל החיפוש והתשוקה בימי הספירה להקב"ה, כך יזכה לקבל תוספת הארה וקדושה חדשה בקבלת התורה. (חתם סופר).

כשנודע לו שהבגד בשביל אחרים, התקצף והתרגז, ויש להחייט הרבה עגמת נפש מזה...

רק ביחד!

"דַּבֵּר אֶל כָּל עַדְת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם קְדוּשִׁים תִּהְיוּ כִּי קְדוֹשׁ אֲנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם". במאור ושמש כתב, שמעתי מר' אלימלך מליזענסק, פירוש על הפסוק "אם יִשְׁתַּר אִישׁ בְּמִסְתָּרִים וְאֲנִי לֹא אֶרְאֶנּוּ וְאִם ה' שֵׁם יִתְבוּדַד אָדָם עֲצָמוּ בַחֲדָר מִיּוֹחַד בְּסֵתֵר וַיְהִי סוֹבֵר שְׂזָהוּ עֵיקֶר עֲבוּדָה, אֲבֵל הַקְּב"ה אָמַר וְאֲנִי לֹא אֶרְאֶנּוּ". כלומר, שגם אני כביכול לא נראה לי עבודה כזאת של התבודדות, **רק עיקר העבודה להתחבר עם בני ישראל צדיקים וכשרים, ועל ידי זה יכולים להגיע לעבודת ה' באמת, ללמוד ממעשיהם הטובים של כלל ישראל.** וזוהי כוונת רש"י: מלמד שנאמרה פרשה זו של קדושים תהיו רק בהקהל מפני שרוב גופי תורה תלויין בה. (דברי אשר).
המקום היחיד שבו אומר "דַּבֵּר אֶל כָּל עַדְת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל", ביתר המקומות אומר "דבר אל בני ישראל". ללמדך, **כי אי אפשר להיות קדוש אלא בתוך עם קדוש,** יחד עם "כָּל עַדְת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל". (חתם סופר).

כנגד שלושה סוגי בני-אדם דיבר הכתוב...

בפרשתנו יש שלושה פסוקים רצופים שכל אחד מסתיים במלים: "אֲנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם". ולכאורה, אפשר היה להסתפק בכתיבתם פעם אחת בלבד בסוף הפסוק השלישי. אלא אומר הרבי מסדיגורא: יש שלושה קבוצות של אנשים ביהדות, אשר לכל אחת מהן מכוון אחד מהפסוקים האמורים. קבוצה א': היהודים השלמים שכל חייהם מתנהלים על-פי התורה בטהרה, והגיעו לדרגת הקדושה, עליהם אומר הכתוב את הפסוק הראשון "קְדוּשִׁים תִּהְיוּ... אֲנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם", ששמי הקדוש ראוי להיקרא עליכם. קבוצה ב': יהודים כשרים ופשוטים, השומרים שבת, מכבדים אב ואם ומקיימים שאר תרי"ג מצוות, עליהם נאמר הפסוק הבא: "אִישׁ אָמוֹ וְאָבִיו תִּירָאוּ וְאֶת שְׁבֻטֹתֵי תִשְׁמְרוּ - אֲנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם", שגם עליהם נקרא

המשך שיחת הרב

הטהרה הזאת, על תמונות או מראות, זה לא בחינם, זה כבר יגרור אחריו את ההפסד שלו, בכל המישורים. כבר אמר ר' יעקב אבוחצירא "ואין לך דבר שמפריד בין יהודי לבין קונו יותר מפגם הברית". איך אתם חושבים שהנכד שלו, הבבא סאלי, קיפל את כל העולם בתוך כף ידו. אמא שלו עיישה הצדקת, גידלה אותו בצורה לא רגילה בכלל. ידוע שהיא לא סבלה בהריון שלו וילדה אותו ללא צירים.

רק היא טיפלה בו על אף שהיו עוזרות בביתה, ולא הרשתה לאף אחת מהעוזרות לטפל בו. ובכדי שלא יראו עיניו מראות אסורים, הייתה מניחה אותו בבית המדרש הרבה משעות היום. כך גדל הבבא סאלי. ולכן היה אותו הצדיק מלומד בניסים מידי יום ביומו.

פעם קראתי, שהגיע אדם מחו"ל שבנו היה חולה במחלה קשה מאוד, וביקש מהרב ברכה. השעה הייתה שעת ערב מאוחרת, הסתכל עליו הרב ואמר לו "אני רואה שחסר לך משהו על הראש. אתה ובנדך לא מניחים תפילין, נכון?". האיש השיב בבושה, שלצערו כבר הרבה שנים אינו מניח תפילין. אמר לו הרב, שאם יקבלו עליהם את מצות תפילין בעז"ה בנו יבריא ויחלים מיד. הזמין לו הרב שני זוגות תפילין נתן לו ופטרו לשלום. כשהגיע אותו אדם לחו"ל, לקח את בנו לבדיקה רפואית והנה התגלה שהמחלה נעלמה כליל.

הוא התרגש מאוד וחזר לארץ ישראל וקנה לבבא סאלי שתי דירות בירושלים. הוא נכנס לרב סיפר לו על הנס הגדול ונתן לו את המפתחות של הדירות. הרב התרגש מאוד ואמר "הגעת בזמן, כי זה בדיוק הזמן שצריך אני מן השמיים לעבור לירושלים עיר הקודש". ה' יזכנו

לבת שלום עם ישראל! אהרן לרנן:

עצמי ואומר אימא'לה המילים האלו פשוט מתגשמות במציאות". כל מי שישמור על עצמו, אני יודע שאשמע ממנו את הסיפור הזה של הנהג מונית. הכל מתחיל ונגמר בקדושה.

בדור שעבר היה הגאון הצדיק רבי בצלאל גולדשטיין זצוק"ל, המכונה החלבן. הוא היה מסתובב באזור "שערי חסד" ובשכונת רחביה, ומוכר חלב באותם כדי חלב של ימים עברו. החזון איש היה רגיל לומר, כי בשערי חסד מתהלך אחד מל"ו צדיקים ונוסע על אופניים.

היה דבר אחד שאנשים לא הבינו אצלו. המגבעת שלו. נדף ממנה ריח לא כל כך פשוט, חוץ מכבודו. שאלו אותו מדוע אינו מחליף מגבעת, שהרי דבר זה אינו לכבודו?

הסביר הרב החלבן, דעו לכם, בחלק מן הבתים שמגיע אני לשם בכדי לחלק את החלב, יוצאות נשים מפתח ביתם בלבוש שפעמים אינו צנוע כל כך, פיגימה, כתונת לילה, וממתניות לקבל את החלב. מאוד חששתי. חשבתי לעצמי, שאדם יכול לאבד את הקדושה של ה' יתברך בגלל כוס חלב. מה עשיתי? טבלתי את הכובע שלי בחלב. כולכם יודעים מה זה ריח של חלב חמוץ שיום יומיים בשמש. אותן נשים שהרגישו בריח, כבר לא יוצאות החוצה, הן החלו להשאיר את הכלים בחוץ, והן נשארות בתוך הבית.

זה אחד מל"ו צדיקים, איש על אופניים, ועם כובע שאף אחד לא יכול להריח. על האיש הזה כדור הארץ מסתובב. אולי אנשים לא יכלו להריח אותו, אך הקב"ה צועק שממנו יוצא ריח של גן עדן.

זכרו, במוח ובעיניים, שם הכל מתחיל ושם הכל נגמר. מי שמלכלך את

הלכות אקטואליות

הלכות אקטואליות למעשה על פי פסקיו של מו"ר פוסק הדור רבנו **עובדיה יוסף** זצוק"ל וממשיך דרכו מו"ר הראשון הגאון הגדול הרב **יצחק יוסף** שליט"א

הפסק בברכות

חלק ב'

? המברך על המאכל - מمتי יכול כבר לדבר?

יש מהפוסקים שכתבו שעד לאחר שבלע קצת מהמאכל, אסור לו לדבר. **ויש שכתבו** שאף לעניין דיעבד אם דיבר קודם שבלע מן הפרוסה, צריך לחזור ולברך באופן שדיבר דברים שלא מעניין הברכה. נא"ר (ז' גר"ז ט) ועוד ועיי' שעה"צ ל' שלמג"א לא פשוט שצריך לחזור ולברך ואף המ"ב (לה) השאיר בצ"ע והוסיף שם החיי אדם שאפילו לא בלע רק הטעם שמצץ בפיו מן הלעיסה אי"צ לחזור ולברך.

וביסוד מחלוקתם, לסוברים שיש בזה הפסק, כיון שהברכה נתקנה על הנאת השובע (דהיינו הנאת מעיים) ממילא הלעיסה והנאת החיך לאו כלום היא, ולכן נחשב כאילו דיבר קודם טעימה. אמנם לסוברים שאינו הפסק משום שלעיסה תחילת אכילה היא ומרגע שהכניס המאכל לפיו יכול כבר לדבר.

למעשה הכריע מו"ר **ביבי"א** (ח"ה טז ועיי' גם חזו"ע ברכות קט) שמעיקר הדין הלעיסה או הנאת החיך חשובה כהתחלת אכילה, ומותר מצד הדין לדבר אף בדברים שאינם מעניני הסעודה. ואמנם יש להחמיר לכתחילה בזה, כיון שכמה מגדולי הפוסקים להחמיר בזה ביתר שאת. נשיצא הדבר מפה קדוש השלי"ה, וכן הסכימו ביתר שאת הברכת אברהם והמג"א והא"ר ומהר"ם בן חביב והגר"ז ועוד.

אולם בכל זאת הואיל ויצא הדבר להיתר מפי רבים וגדולים וכן מבואר בכמה ראשונים [מאירי, לקט יושר תלמיד התרומת הדשן, ריטב"א ועוד הרבה אחרונים] וכן נראה עיקר להלכה, לכן כדאים האחרונים המתירים לסמוך עליהם בדבר לענין עניית קדיש וקדושה ואמן אחר ברכות הנהנין וכיוצא בזה. [ביבי"א שם].

ומהנ"ל נלמד למי שבוצע פרוסת המוציא בערב שבת, שלכאורה היה לו לחלק רק אחר שיבלע מעט, אמנם לא נהגו כן העולם, וכאמור בוודאי יש להם על מה שיסמוכו ובפרט שכאן הוא צורך הברכה ממש ועושה כן שלא ירבו בהפסק ממילא יש לומר הנח להם לישראל.

ולענין דיעבד אם דיבר מענין מה שמברכים מה שמברכים עליו, אינו חוזר בכל אופן. אולם אם דיבר דברים שאינו מעניין הברכה והענין, כל שהכניס המאכל לפיו, ולעס או שהחיך נהנה, נקרא שהתחיל באכילה ואין צריך לחזור ולברך [עיי' ביבי"א ח"ה סימן טז] ובשאר המקורות שיבואו בהע"י שיש בדבר (כבר דעות בראשונים) ונראה שאפילו רק שהכניס לפה ולא הייתה גם הנאת חיך לענין דיעבד נקרא התחלת אכילה ויש לחוש לספק ברכות להקל. [נראה בהליכות ברכות (עמ' קז) לגאון הרב אופיר מלכא שליט"א שכתב, שאם הוציא את המאכל בפיו קודם שהחל ללעוס הוי הפסק, וצריך לחזור ולברך אלא שלעני"ד יש לעיי' בזה שהנה מלשון המאירי (מ). יעד שיכניס המאכל לתוך פיו ואף אם נדחה שהמאירי לאו דוקא, מצינו יותר מפורש את הדברים בשו"ת הלכות קטנות ח"ב (סי' לג) שכי' זו"ל: שאלה, מי שבירך ונתן אוכלים לתוך פיו קודם שהחיך יטעם לאכול וכו' וכמו כן מצינו לסי' טל אורות "כ"ע מודו שמיד בשעה ששם המאכל בפיו קודם שהחיך יטעם, מ"מ תחלת אכילה היא, והו"ל כאילו בלע. ועיי' בברכת ה' (ח"ג עמ' תד, וראה עוד בח"א קנ"ג) שלדעתו אפילו לכתחילה מותר משהכניס החתיכה לפה וכן נראה מדברי היבי"א שם].

ולגבי המוצץ סוכריה או הלועס מסטיק, וברך שהכל ולאחר מכן רוצה לדבר, אם החל למוצץ מהסוכריה ונחסר ממנה מעט מותר לדבר לכתחילה, ואף אם הכניסה לפה בלבד ורוצה לדבר מיד באופן שרק החיך נהנה ממנה, ללא שנחסר מהם כלום המיקל לדבר וודאי יש לו על מה שיסמוך אך לכתחילה יש להחמיר [ביבי"א שם ועיי' שערי הברכה (רעג) שהוסיף טעם נוסף להקל לכתחילה במסטיק וסוכריה שכן זה הוא דרך הנאתם, ומש"כ מסטיק כ"ב בילק"י שם].

וכן מי שבירך על מאכל, ונתנו לתוך פיו לשם אכילה, ופלט, לא הוי ברכתו ברכה לבטלה, דסוף סוף החיך נהנה ממנו מעט, אמנם אם המאכל עדיין לפניו, לכתחילה טוב שיקח מעט מהאוכל ויבלע ממנו מעט. [ילק"י (רי' סע"ז) ע"פ ביבי"א (ה, טז)]

להערות והארות שמעון שורתי: 055-6700235 | sh0556777377@gmail.com

שלחו את המילה "הצטרפות" למייל
amefrain1@gmail.com

לקבלת העלון
ישירות למייל
ל שולח

